
ISTORIJAT SVETSKOG DANA ŠTITASTE ŽLEZDE I SVETSKE NEDELJE PAŽNJE O ŠTITASTOJ ŽLEZDI

Tokom priprema za sastanak Evropske Tiroidne asocijacije (ETA) u Lajpcigu septembra 2007, članovi Svetske tiroidne asocijacije su odlučili da pokrenu inicijativu za uspostavljanje Svetskog dana štitaste žlezde. Izabran je 25. maj, jer su neke skandinavske zemlje već imale taj dan kao nacionalni Dan pažnje o štitastoj žlezdi. U toku trajanja kongresa ETA postavljen je mali poster: **May 25th is Njorld Thyroid Day**. Ubrzo zatim napravljen je i zaštitni znak i zaključeno je da prvi Dan štitaste žlezde bude obeležen 2008. godine.

Upućeno je pismo Ujedinjenim nacijama sa predlogom da Dan štitaste žlezde bude uvršćen u spisak svetskih Dana... posvećenih različitim manifestacijama. Pošto Svetska tiroidna federacija tada nije bila samostalna organizacija, predlog je odbijen.

Zbog toga Svetska tiroidna organizacija nije službeno organizovala obeležavanje ovog Dana ali su mnoge zemlje članice Organizacije održale svoje posebne manifestacije; naročito su to masovno uradile skandinavske zemlje.

U svom izdanju „Novosti“ (Newsletter), marta 2008, Evropska tiroidna asocijacija je najavila prvi „Evropski tiroidni dan“ 25. maja 2008. Istog dana ETA obeležava i svoju godišnjicu, jer je osnovana 25. maja 1965. u Rimu. Taj datum je obeležen kao četrdesetogodišnjica ETA 2005. godine na jubilarnom sastanku u Atini. Na taj način je 25. maj prvo uspostavljen kao Evropski dan štitaste žlezde a zatim su nastavljeni napori da se uspostavi i Svetski dan štitaste žlezde.

Svetska tiroidna asocijacija je zdušno podržala i podsticala nacionalne i regionalne organizacije posvećene tiroidnoj žlezdi da sastancima, skupovima, u medijima i na druge načine privuku pažnju publike, stanovništva i pacijenata na probleme vezane za štitastu žlezdu. Tokom 2009. napravljen je poseban zaštitni znak za obeležavanje ovog dana.

Potom su ETA i Američka tiroidna asocijacija (ATA) odlučile da sve skupove i druge manifestacije koji se održavaju 25. maja nazovu Svetskim tiroidnim danom umesto Evropskog tiroidnog dana. Ubrzo zatim, i Tiroidna asocijacija Azije i Okeanije (AOTA) i Latinsko-američko tiroidno društvo (Latinoamerican thyroid society, LATS) prihvataju ovu ideju i pristupaju obeležavanju 25. maja kao dana posvećenog štitastoj žlezdi. Osnovni ciljevi ovih manifestacija su formulisani kao:

Podsticanje pažnje na tiroidno zdravlje;

Podsticanje poznavanja napretka postignutog u postupcima sa tiroidnim bolestima;

Podvlačenje velike učestalosti tiroidnih poremećaja;

Ukazivanje na neodložnu potrebu da se poboljša obrazovanje i programi predohrane i proširi pažnja na nove postupke u lečenju.

Tokom 2008. godine TFI je počela razgovore sa koncernom Merck Serono o proširenju manifestacije i stvaranju Internacionalne nedelje pažnje o štitastoj žlezdi, koja bi bila u nedelji kada se obeležava Svetski dan štitaste žlezde. Ova ideja je objavljena na konferenciji za štampu na endokrinološkom sastanku u Istanbulu 2009. godine i prva Internacionalna nedelja pažnje štitastoj žlezdi održana je u maju 2009. (od 25. do 31. maja). Napravljen je internet portal na sedam jezika (francuski, engleski, portugalski, španski, grčki, nemački i arapski) sa adresom www.thyroidweek.com.

Od 2010. svake godine se Svetska nedelja pažnje o štitastoj žlezdi posvećuje određenom problemu; 2010. to su bili trudnoća i novorođenost, 2011. tiroidni nodusi, 2012. problemi nedostatka i viška joda i 2013. godine, s obzirom na izuzetan značaj i učestalost problema, tiroidna nedelja se osvrće na probleme začetka i održavanja trudnoće koji su u vezi sa tiroidnim poremećajima.

Tiroidne bolesti su među najčešćim endokrinim bolestima i predstavljaju brzo-rastući problem u celom svetu. One zahvataju milione ljudi svuda u svetu, utiču na njihov svakodnevni život, povećavaju morbiditet, smanjuju produktivnost i menjaju kvalitet života. Posebno je značajno da u novorođenčadi i dece tiroidne bolesti utiču na rast i razvoj centralnog nervnog sistema i tela.

Namera je da Svetski tiroidni dan podvuče rasprostranjenu učestalost tiroidnih bolesti i veliki broj problema koji su sa njima povezani i da usmeri pažnju na ključne potrebe u obučavanju i obrazovanju kadrova za preventivne programe koji bi predupredili glavne posledice tiroidnih poremećaja.

Od značaja je i da se podvuče važnost neprekidnih istraživanja kako bi se milionima obolelih od tiroidnih bolesti pružilo bolje lečenje i nega u budućnosti. Aktivnosti u javnim glasilima, kao što su pojavljivanje na televiziji, u štampi, pisani članci, intervjui u novinama i časopisima, treba da se u najvećoj meri pojavljuju ovih dana oko Tiroidne nedelje, ali i u svakoj drugoj prilici kada i ako je to moguće.

Svetski tiroidni dan je zaista značajan dan u kalendaru kada pozivamo sve ljude širom sveta povezane sa ovom materijom da ga obeleže. Time ne mislimo samo na naše pacijente već i na sve članove svetskih, međunarodnih asocijacija posvećenih štitastoj žlezdi, sve poslovne ljude iz farmaceutske i drugih zdravstvenih industrija, organizacije i udruženja pacijenata, u stvari na sve koji imaju neposrednu ili posrednu vezu sa ovom temom u kliničkoj praksi i istraživanjima. Zbog toga se upućuje poziv svim zdravstvenim radnicima, saradnicima i radnicima u zdravstvu, pacijentima, predstavnicima medija, prosvetnim radnicima i svim drugim ljudima dobre volje i širokih interesovanja da obeleže Svetski tiroidni dan i da učine napor za propagandu poznavanja i podizanja svesti o značaju tiroidne žlezde u najširoj svetskoj publici.

25. 05. 2013.

Prof. dr Božo Trbojević
predsednik Srpskog tiroidnog društva